

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z GEOGRAFII W SZKOLE PODSTAWOWEJ

I. ZADANIA SYSTEMU OCENIANIA

1. Informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie, zwrócenie uwagi na braki i trudności.
2. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.
3. Rozwijanie poczucia odpowiedzialności ucznia za osobiste postępy.
4. Wdrażanie uczniów do samooceny i umiejętności planowania własnego procesu uczenia się.
5. Dostarczenie nauczycielowi możliwie precyzyjnej informacji o poziomie osiągnięcia przyjętych celów kształcenia, szczególnie w zakresie umiejętności.
6. Dostarczenie rodzicom/ prawnym opiekunom bieżącej informacji o osiągnięciach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ich dzieci.

II. ZASADY OGÓLNE

1. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania.
2. Nauczyciel informuje uczniów o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych.
3. Uczeń oceniany jest zgodnie z przyjętymi wymaganiami w myśl zasady sprawiedliwości.
4. Uczniowie oceniani są zgodnie z sześciostopniową skalą ocen od 1 do 6- dopuszcza się oceny rozszerzone o „+” i „-”, nieobecność podczas oceniania odnotowywana jest znakiem nb. i należy daną partię materiału rozliczyć, zadania dla chętnych lub aktywny udział w lekcji oceniane są znakiem „+”- pięć znaków stanowi podstawę do uzyskania oceny 5- bardzo dobrej, osiem znaków „+”- oceny 6- celującej.
5. Ocenianiu podlegają kompetencje geograficzne: poziom i postępy w opanowaniu wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej,
6. Ocenie podlegają wszystkie wymienione niżej formy aktywności ucznia.
7. W przypadku uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zespół nauczycieli opracowuje indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny, zawierający metody i formy pracy, na podstawie zaleceń zawartych w orzeczeniach do kształcenia specjalnego: uczniowie posiadający opinię PPP podczas oceniania mają stwarzane warunki zgodne z zaleceniami zawartymi w opiniach.
8. Sprawdziany i kartkówki są obowiązkowe.
9. Sprawdzian może obejmować materiał jednego działu, fragmentu działu lub dwóch działów, poprzedzony jest lekcją powtórzeniową oraz wpisem w dzienniku elektronicznym (terminarz) z minimum tygodniowym wyprzedzeniem.
10. Kartkówki obejmują materiał z ostatnich trzech tematów, są zapowiadane (nie muszą być zapowiedziane), w terminarzu nauczyciel zamieszcza informację o planowanej kartkówce i zakresie materiału do powtórzenia.
11. W przypadku, gdy uczeń nie był obecny podczas sprawdzianu lub kartkówki i jego nieobecność trwała 1 dzień, powinien napisać zaległą pracę sprawdzającą na kolejnej lekcji. Jeśli nieobecność trwała dłużej, zaległą pracę sprawdzającą musi uzupełnić w terminie zgodnym z wytycznymi WSO, dotyczącymi uzupełniania zaległości wynikających z nieobecności w szkole, jednak nie później niż tydzień po oddaniu prac poprawionych pozostałym uczniom (w szczególnych przypadkach termin napisania pracy może być ustalony indywidualnie, w szczególnych przypadkach mogą być one zaliczane w formie odpowiedzi ustnej).
12. Uczeń może poprawić każdą ocenę, wystawioną z każdej formy oceniania (z wyjątkiem oceny celującej). W przypadku poprawy sprawdzianu i kartkówki nauczyciel ustala jeden termin dla wszystkich chętnych (zgodnie z wytycznymi WSO), w szczególnych przypadkach może być

- ustalony indywidualny termin poprawy (np. choroba trwająca dłużej niż tydzień- zgodnie z wytycznymi WSO), nauczyciel, biorąc pod uwagę możliwości ucznia może dopuścić poprawę prac pisemnych w formie odpowiedzi ustnej. W przypadku nieobecności usprawiedliwionej ucznia, nauczyciel może wyznaczyć nowy termin poprawy. Uczeń musi poprawić ocenę 1- niedostateczną otrzymaną ze sprawdzianu lub kartkówki.
13. Przy poprawianiu kryteria oceniania prac nie zmieniają się.
 14. Uczeń otrzymuje sprawdzony i oceniony sprawdzian do wglądu na lekcji (rodzice lub prawni opiekunowie dziecka mają prawo zobaczyć prace pisemne swoich dzieci podczas dni otwartych, zebrań z rodzicami lub indywidualnych spotkań ustalonych z nauczycielem), kartkówki są oddawane uczniom. Sprawdziany są archiwizowane w szkole do końca roku szkolnego- 31. 08- po tym terminie są niszczone.
 15. Uczeń ma prawo zgłosić nieprzygotowanie do zajęć bez podania przyczyny - 2 razy w ciągu półrocz.
 16. Przez nieprzygotowanie rozumie się: niegotowość do odpowiedzi ustnej, brak pracy w ćwiczeniach, brak zeszytu ćwiczeń, brak karty pracy, brak zeszytu przedmiotowego o ile miało w nim być bieżące zadanie oceniane przez nauczyciela.
 17. Nieprzygotowanie musi być zgłoszone na początku lekcji (najpóźniej podczas sprawdzania listy obecności).
 18. Uczeń nie może zgłaszać nieprzygotowania przed zapowiedzianym sprawdzianem, zapowiedzianą kartkówką, jeśli został poinformowany o czekającej go odpowiedzi albo w sytuacji, gdy ustalił z nauczycielem termin przygotowania pracy dodatkowej – nie dotrzymanie terminu wykonania pracy oznacza, że nie zostanie ona oceniona (z wyjątkiem sytuacji losowych, wówczas nauczyciel może uzgodnić z uczniem dodatkowy termin wykonania zadania).
 19. Nieprzygotowania są odnotowywane w dzienniku symbolem „ np.”
 20. Po wykorzystaniu limitu nieprzygotowań nauczyciel ma prawo sprawdzić umiejętności ucznia z poprzedniej lekcji poprzez odpowiedź ustną.
 21. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji w trakcie semestru, może być nieklasyfikowany z przedmiotu.
 22. Uczeń ma obowiązek uzupełnić wszystkie braki wynikające z nieobecności zgodnie z WSO- w przypadku dłuższej nieobecności usprawiedliwionej ucznia, nauczyciel ustala indywidualnie formę uzupełnienia i zaliczenia danej partii materiału, biorąc pod uwagę możliwości ucznia.
 23. Uzyskiwane oceny są jawne dla każdego ucznia, nauczyciel wpisuje je do zeszytu przedmiotowego lub zeszytu ćwiczeń oraz dziennika elektronicznego.
 24. Przewidywane oceny semestralne i roczne są podawane uczniom i rodzicom w terminie wynikającym z WSO.
 25. Ocena semestralna i roczna nie są średnią arytmetyczną ocen częściowych, uczeń musi otrzymać nie mniej niż trzy oceny w ciągu semestru.
 26. Ocena końcoworoczna uwzględnia pracę i wyniki z całego roku szkolnego.
 27. Uczeń ma prawo odwołania od oceny zgodnie z trybem opisanym w Statucie Szkoły i WSO.
 28. Kwestie sporne, nie ujęte w PSO z geografii będą wyjaśniane w oparciu o Statut Szkoły i Wewnętrzny System Oceniania.

III. OBSZARY AKTYWNOŚCI PODLEGAJĄCE OCENIANIU:

• czytanie map różnej treści, • wyjaśnianie prawidłowości występujących w cyklach astronomicznych, geograficznych, społecznych i gospodarczych, • umiejętność posługiwania się przyrządami oraz modelami geograficznymi, • umiejętność dokonywania planowych oraz systematycznych obserwacji, • umiejętność odczytywania i wykorzystania oraz sporządzania dokumentacji geograficznej (dane statystyczne, wykresy, diagramy, ryciny), • umiejętność dokonywania obliczeń (odległości, różnica wysokości, średnie temperatur, amplitudy, spadek temperatury z wysokością, różnice czasowe), • umiejętność posługiwania się słownictwem, terminologią i symboliką geograficzną, • wartościowanie działalności człowieka w środowisku przyrodniczym, • wkład w pracę i przygotowanie do lekcji, • aktywność na lekcji (udział w dyskusjach: argumentowanie, przekonywanie), • formy aktywności dodatkowej

IV.FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI:

1. Formy ustne:

- odpowiedzi- przynajmniej jedna w ciągu roku szkolnego- obejmujące bieżący materiał (3 tematy), bez zapowiedzi
- aktywność i jakość pracy na lekcji (pilność).

2. Formy pisemne:

- praca samodzielna praca podczas lekcji z kartą pracy lub w zeszyt ćwiczeń, z wykorzystaniem źródeł wiedzy (dane statystyczne, mapy, tekst z podręcznika, itp.),
- sprawdziany- jeden lub dwa w semestrze, zawsze poprzedzone powtórzeniem wiadomości i wpisane do dziennika na tydzień przed planowanym terminem)
- kartkówki (obejmujące trzy tematy lekcji i trwające 15- 25 minut)
- zadania domowe- oceniani uczniowie chętni,
- prace długoterminowe stanowiące pracę nad projektem tematycznym (np. referat, plakat, opracowania do lekcji, opracowania do gazetki ściennej)- indywidualne lub zespołowe- ocenie podlega zgodność z tematem i zasób treściowy pracy, budowa pracy- logiczność i spójność, dobór i wykorzystanie źródeł informacji, przetworzenie i prezentacja danych, sposób prezentacji pracy
- praca w grupie podczas niektórych lekcji (zaangażowanie, umiejętność komunikowania się i współpracy w zespole, korzystanie z różnych źródeł informacji, efektywność pracy)
- udział w konkursach przedmiotowych, szkolnych i międzyszkolnych.

3. Formy praktyczne:

- plakaty, plansze, wykresy,
- prowadzenie fragmentów lekcji- (przygotowanie i opracowanie danego zagadnienia),
- opracowanie trasy wycieczki po danym regionie- prezentacja

Uwaga! Podczas oceniania w zależności od formy brane są pod uwagę: jakość, poprawność, terminowość, częstotliwość i systematyczność.

Wszystkie formy pisemne oceniane są zgodnie z kryteriami punktowymi określonymi w WSO

0 – 34 % to 1 (niedostateczny)

35 – 50 % to 2 (dopuszczający)

51 – 74 % to 3 (dostateczny)

75 – 89 % to 4 (dobry)

90 – 95 % to 5 (bardzo dobry)

96 - 100% to 6 (celujący)

4. Kryteria oceny odpowiedzi ustnej (kryterium opisowe).

- Niedostateczny: Odpowiedź nie spełnia wymagań podanych niżej kryteriów ocen pozytywnych.
- Dopuszczający: Odpowiedź zawiera niezbędną wiedzę i umiejętności konieczne z punktu widzenia realizacji celów przedmiotu i nieodzowną w toku dalszego kształcenia. Podczas odpowiedzi możliwe są liczne błędy, zarówno wiedzy merytorycznej, jak i w sposobie jej prezentowania.
- Dostateczny: Uczeń zna najważniejsze fakty (wiedza podstawowa) i potrafi je zinterpretować, w wypowiedzi występują liczne błędy rzeczowe i językowe.
- Dobry: Odpowiedź zawiera większość wymaganych treści (wiadomości uzupełnione są o nieco trudniejszą wiedzę rozszerzającą), poprawna pod względem językowym, dopuszczalne są jedynie nieliczne – drugorzędne z punktu widzenia tematu – błędy, uczeń nie wyczerpuje zagadnienia.
- Bardzo dobry: Wypowiedź wyczerpująca pod względem faktograficznym, swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi, wyciągane są wnioski, występuje ocena całościowa.
- Celujący: Odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, zawiera własne oryginalne przemyślenia i oceny zjawisk.

IV. OGÓLNE WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY- NOWA PODSTAWA PROGRAMOWA

* Ocena niedostateczna: Uczeń nie opanował niezbędnych wiadomości i umiejętności zawartych w wymaganiach podstawy programowej dla szkoły podstawowej – potrzebnych do kontynuowania

nauki. W szczególności: wykazuje brak systematyczności i chęci do nauki, nie posiada podstawowej orientacji na mapie, nie przygotowuje się do lekcji, nie potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł, w tym treści podręcznika, nie pracuje na lekcji, nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych i praktycznych o elementarnym stopniu trudności samodzielnie, w grupie lub nawet przy pomocy nauczyciela, nie udziela prawidłowych odpowiedzi na większość zadanych mu pytań. Większość uzyskanych stopni częściowych z ocenianych form aktywności, w tym z prac sprawdzających w ciągu semestru/ roku to oceny niedostateczne.

* Ocena dopuszczająca: Uczeń ma braki w wiadomościach i umiejętnościach koniecznych przewidzianych w podstawie programowej. Opanował w stopniu elementarnym umiejętność czytania map, posiada elementarną orientację na mapie świata, Europy i Polski, posługuje się w stopniu elementarnym słownictwem i terminologią geograficzną w mowie żywej i pisanej, samodzielnie lub z pomocą rozwiązuje i wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności, przejawia chęć i gotowość pracy i współpracy, tylko odtwórczo wykorzystuje podstawowe źródła informacji, nie zawsze rozumienie polecenia, nadrabia zaległości, przy pomocy nauczyciela udziela odpowiedzi na proste pytania. Większość uzyskanych stopni częściowych z ocenianych form aktywności, w tym z prac sprawdzających w ciągu semestru/ roku to oceny dopuszczające.

* Ocena dostateczna: Uczeń opanował podstawowe wiadomości i wybrane umiejętności określone podstawą programową. W szczególności : posiada podstawową orientację na mapie i w przestrzeni geograficznej, poprawnie wyraża swoje myśli w prostych i typowych przykładach w mowie żywej i pisanej, przy wypowiedzi widać nieliczne błędy, odpowiedź ustna odbywa się przy pomocy nauczyciela zadającego kolejne pytania, samodzielnie i w grupie rozwiązuje poprawnie nieskomplikowane polecenia, potrafi naśladować podobne rozwiązania w analogicznych sytuacjach, wartościuje elementy działalności człowieka środowisku, zazwyczaj poprawnie odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, tabel, przetwarza proste dane na wykresy, wykonuje wybrane, proste obliczenia stosowane w geografii, poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania prostych problemów (czasem z pomocą nauczyciela). Większość uzyskanych stopni częściowych z ocenianych form aktywności, w tym z prac sprawdzających w ciągu semestru/ roku to oceny dostateczne.

* Ocena dobra: Uczeń opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym. W szczególności: pracuje systematycznie, a jego przygotowanie, choć pełne jest różne jakościowo, posiada dobrą orientację na mapie świata, czyta ze zrozumieniem mapy tematyczne, dokonuje poprawnych interpretacji różnorodnych tekstów źródłowych, udziela zasadniczo samodzielnie odpowiedzi, choć uwidaczniają się niewielkie braki w wiedzy lub wypowiedź nie wyczerpuje omawianego zagadnienia, wiadomości i umiejętności podstawowe są dla niego zrozumiałe, potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania przystępne, średnio trudne, wykonuje wszystkie obliczenia stosowane w geografii- czasem popełni nieliczne błędy, na ogół dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe, łączy średnio trudne zagadnienia w logiczne ciągi, opanował umiejętność dokonywania interpretacji prostych zjawisk przedstawianych graficznie, w mowie żywej i pisanej posługuje się językiem poprawnym pod względem merytorycznym (bardzo rzadko popełnia błędy- np. opisując dane zjawisko nie używa właściwych pojęć), dokonuje oceny typowych działalności człowieka środowisku, aktywnie i efektywnie pracuje i współpracuje w zespołach grupowych, często wykonuje dodatkowe zadania. Większość uzyskanych stopni częściowych z ocenianych form aktywności, w tym z prac sprawdzających w ciągu semestru/ roku to oceny dobre.

* Ocena bardzo dobra: Uczeń w stopniu bardzo dobrym opanował materiał przewidziany w podstawie programowej dla danej klasy oraz praktycznie stosuje umiejętności z zakresu kluczowych kompetencji w edukacji geograficznej. W szczególności: przygotowanie ucznia do lekcji jest pełne oraz systematyczne, sprawnie posługuje się wiadomościami i zdobytymi umiejętnościami, podczas wypowiedzi ustnej samodzielnie interpretuje omawiane zagadnienie, wypowiadając się stosuje właściwie stosuje pojęcia geograficzne, wypowiedź jest poprawna pod względem merytorycznym, samodzielnie dokonuje interpretacji treści mapy i innych materiałów źródłowych, obok prawidłowego wnioskowania przeprowadza proste analizy zjawisk, potrafi zastosować wiedzę w praktycznym działaniu, chętnie wykonuje zadania i prace dodatkowe. Większość uzyskanych stopni częściowych z ocenianych form aktywności, w tym z prac sprawdzających w ciągu semestru/ roku to oceny bardzo dobre.

* Ocena celująca Uczeń w stopniu celującym opanował materiał przewidziany w podstawie programowej, spełnia wszystkie kryteria ujęte w wymaganiach na ocenę bardzo dobrą, samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, a ich efekty prezentuje innym w konkretnej formie. Większość uzyskanych stopni częściowych z ocenianych form aktywności, w tym z prac sprawdzających w ciągu semestru/ roku to oceny celujące.

Uwaga!

Uczeń, który jest laureatem konkursu przedmiotowego o zasięgu regionalnym lub ogólnopolskim otrzymuje ocenę celującą na koniec roku.